

Orhan Seyfi ORHON

Mehmet Akif İNAN

Necip Fazıl KISAKÜREK

Cahit ZARİFOĞLU
Nurullah GENÇ
Aşık Veysel

Attila İLHAN

Bestami YAĞAN

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

Faruk Nafiz ÇAMLİBEL

Yunus Emre

Süleyman Arif EMRE

Anadolu İmam Hatip Lisesi

9

Ali Ulvi KURUCU

Arif AY

Yaman DEDE

Ali Ulvi ELÖVE

Fuzuli

Bedri Rahmi EYÜPOĞLU

“Kırk Şair Kırk Şiir”

Mehmet Emin YURDAKUL

Fazıl Hüsni DAĞLARCA

Adil TURAN

Necmettin Halil ONAN

Abdürrahim KARAKOÇ

Yavuz Bülent BAKİLER

Vahap AKBAŞ

Alim YILDIZ

Mustafa Ruhi ŞİRİN

Atif KANSU

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

9

"Kırk Şair Kırk Şiir"

Etkinlikleri

Ankara-2017

Danışman

Nazif YILMAZ

Yayın Koordinatörü

Mehmet Nezir GÜL

Yayına Hazırlayanlar

Osman Nuri BAYRAK

Ahmet POLAT

Lokman AK

Hasan ÖZARSLAN

Kadir SÖNGÜT

Mustafa YILDIZ

Tasarım

Hanife KOYUTÜRK

Kapak Tasarım

Faize KOPAN

TAKDİM

İmam hatip ortaokulu ve Anadolu imam hatip liselerinde öğrenim gören öğrencilerimize bilimsel, sosyal, kültürel, sportif, sanatsal ve mesleki beceriler kazandırmayı amaçlayan Genel Müdürlüğümüz, bu alanlarda çeşitli etkinlikler gerçekleştirmektedir. Bu çalışmalar sonucunda öğrencilerimizin edindiği kazanımlar ve bunların sosyal, kültürel hayattaki yansımaları bizleri gelecek açısından umutlandırmakta ve çalışma azmimizi arttırmaktadır. Bizler de bu çalışmalara bir yenisini daha ekleyerek yolumuza devam etmekteyiz:

“Kırk Şair- Kırk Şiir”

Geçmişten günümüze edebiyatımızda en çok kullanılan edebî tür olan şiirin okunması, yorumlanması ve ezberlenmesi öğrencilerimizin duygu ve düşünce dünyalarının gelişip zenginleşmesine çok büyük katkı sağlamaktadır.

Şiir aracılığı ile anadilinin en güzel örneklerini tanıyan öğrencilerimizde öncelikle anadil bilinci ve sevgisi gelişir. Küçük yaşlarda şiirle tanışan öğrencilerimizin zaman içerisinde edebî eserlere ilgisi artar, okuma ve yazma yetenekleri gelişir. Ayrıca, şair ve yazarlarımızı tanıyıp okudukça öğrencilerimizde edebî zevk oluşur. Bu da onların sezgi ve hayal gücünü genişletir.

Yapılan şiir ezberleme çalışmaları, tıpkı hafızlık çalışmalarında olduğu gibi hafıza ve dikkati güçlendirir. Ezberlenen şiirlerin topluluk karşısında okunması öğrencilerimizin özgüvenini artırır. Okuma sırasında yapılan doğru vurgu ve tonlama, kelimelerin düzgün telaffuz edilmesi de diksiyonun gelişmesini sağlar.

Üstat Necip Fazıl Kısakürek’in,

“Anladım işi, sanat Allah’ı aramakmış

Marifet bu, gerisi yalnız çelik çomakmış.”

dizelerinde ifadesini bulan bir şuurla hazırladığımız “Kırk Şair-Kırk Şiir Etkinliği” kapsamında okuyup ezberledikleri şiirlerin öğrencilerimizin millî, manevî, ahlaki, kültürel ve insani değerler kazanmalarına vesile olmasını temenni eder; etkinliğin planlama, hazırlama ve uygulama aşamalarında emeği geçen bütün çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Nazif Yılmaz

Din Öğretimi Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

İmam Hatiplim	8
Yalvar Güzel Allah'a	9
Yağmur	10
Fetih Marşı	14
Türkiyem	16
Sana, Bana, Ülkemin İnsanlarına Dair.....	18
Âdem Tabiatlı Melek Sıfatlı	21
Etme	22
Hüzün Şiiri	24
Kur'an'ı Yaşadıkça	26
Bir Yolcuya	28
40 Bent	29
Şiir Üzerine Birkaç Söz.....	44
Kaynakça	46

Şiir, kelimelerle güzel şekiller kurmak sanatıdır, başka bir şey değildir. Ama kelime nedir? Annedir, dosttur, hasrettir, hayaldir, yani bir manası, bir çağırışımı, bir gölgesi, hatta bir rengi ve tadı olan nesnedir. Kelime, insanoğlundan haber verir, insanoğlunu işlemek her sanatkârın boynunun borcudur. İnsanoğlu, dünyanın en zengin madenidir. Kelime dedik ama kelime boş bir kalıp değil ki... Şairin hisleri, fikirleri, hayalleri, dünya görüşü, felsefesi, şahsiyeti, her şeyi şiirde belli olur. Şu var ki kelimeleri tanımak, sevmek, okşamasını bilmek lâzım. Hangi kelime hangi kelimeyle yan yana geldiğinde nasıl bir ışık peyda olur? Bunu bilmek lâzım.

Cahit Sıtkı Tarancı

İMAM HATIPLİM

*Dikenler arasında nâdide çiçek gibi
Etrafa burcu burcu kokar İmam Hatiplim.
Sıcak, susuz çöllerde, billur içecek gibi
Kavrulan yüreklere akar İmam Hatiplim.*

*En gizemli renklerin; al, yeşil, moru onda
Pırl pırl bir çehre Allah'ın nuru onda.
Hasret altın çağına, tarih şuuru onda
Geleceğe ümitle bakar İmam Hatiplim.*

...

*İlim, irfandan yana; aşk dolu, sevgi dolu
O, kurtuluş köprüsü; o bir saadet yolu.
O, bir Asya kıtası; o büyük Anadolu
Öz "mâder"ine sahip çıkar İmam Hatiplim.*

*Sabırla ufuklarda bekler kutlu yarını
Karşılamaya namzet, zafer "şahsüvar"ını.
Nâdanların ördüğü cehâlet duvarını
Bilgi, iman gücüyle yıkar İmam Hatiplim.*

*Cemiyetin yüz akı, zarâfet timsalidir
Köklü gelişmişliğin en mücerret hâlidir.
Asrın fettanlığında, Yusuf'un emsalidir
Yaraşır sana ancak, vakar İmam Hatiplim.*

Ahmet Süreyya Durna

YALVAR GÜZEL ALLAH'A

*Uyan gözün aç durma yalvar güzel Allah'a
Yolundan izin ayırma yalvar güzel Allah'a*

*Her geceyi kaim ol her gündüzü saim ol
Hem zikr ile daim ol yalvar güzel Allah'a*

*Bir gün bu gözün görmez hem kulağın işitmez
Bu fırsat ele girmez yalvar güzel Allah'a*

*Sağhı ganimet bil her saati nimet bil
Gizlice ibadet kıl yalvar güzel Allah'a*

*Ömrünü hiçe sayma kendini oda yakma
Her şam u seher yatma yalvar güzel Allah'a*

*Hey nice yatırsun dur olma bu safadan dūr
Bahr-ı keremi boldur yalvar güzel Allah'a*

*Her vakt-i seherde bir lütfu gelir Allah'ın
Ol vakt uyanır kalbin yalvar güzel Allah'a*

*Allah'ın adın yadet, can ile dili şâd et
Bülbül gibi feryat et yalvar güzel Allah'a*

*Gel imdi Niyaziyle Allah'a niyaz eyle
Hacatı dıraz eyle yalvar güzel Allah'a*

Niyazi Mısrî

YAĞMUR

Vareden'in adıyla insanlığa inen Nur
Bir gece yansınca kente Sibir dağından
Toprağı kirlerinden arındırır bir Yağmur
Kutlu bir zaferdir bu ebabil dudağından
Rahmet vadilerinden boşanır ab-ı hayat
En müstesna doğuşa hamiledir kainat

Yıllardır boz bulanık suları yudumladım
Bir pelikan hüznüyle yürüdüm kumsalları
Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım

Hasretin alev alev içime bir an düştü
Değişti hayel köşküm, gözümde viran düştü
Sonsuzluk çiçeklerle donandı yüreğimde
Yağmalanmış ruhuma yeni bir devran düştü

Yağmur, gülşenimize sensiz, baldıran düştü
Düşmanlık içimizde; dostluklar yaban düştü
Yenilgi,ilmek ilmek düğümlendi tarihe
Her sayfaya talihsiz binlerce kurban düştü

Melekler sağnak sağnak gülümser maveradan
Gümüş ibrik taşıyan zümrüt gagalı kuşlar
Mutluluk nağmeleri iştirler Hiradan
Bir devrim korkusuyla halkalanır yokuşlar
Bir bebeğin secdeye uzanırken elleri
Paramparça, ateşler sahinin hayalleri

Keşke bir gölge kadar yakınında dursaydım
O mücella çehreni izleseydim ebedi
Sana sırlıklam bir bakış da ben olsaydım

Sensizlik depremiyle hancı düştü; han düştü
Mazluma sürgün evi; zalime cihan düştü
Sana meftun ve hayran, sana ram olanlara
Bir bela tüneline ağır imtihan düştü

Firakınla kavrulur çölde kum taneleri
Ahuların içinde sevdan akkor gibidir
Erdemin, bereketin doldurur haneleri
Sensiz hayat toprağın sırtında ur gibidir
Şemsiyesi altında yürürsün bulutların
Sensiz, yükü zehirdir en güzel imbatların

Devlerin esrarını aynalara sorsaydım
Çözülürdü zihnimde buzlanmış düşünceler
Okşadığın bir parça kumaş da ben olsaydım

Sensiz, tutunduğumuz dallardan yılan düştü
İlkin karardı yollar, sonra heyelan düştü
Güvenilen dağlara kar yağdı birer birer
Sensizlik diyarından püsküllü yalan düştü

Yağmur, duysam içimin göklerinden sesini
Yağarsın; taşlar bile yemyeşil filizlenir
Yıldırımlar parçalar çirkefin gövdesini
Sel gider ve zulmetin çöplüğü temizlenir
Yağmur, bir gün kurtulup çağın kundaklarından
Alsam, ölümsüzlüğü billur dudaklarından
Madeni arzuların ardında seyre daldım
Küflü bir manzaranın çürüyen güllerini
Senin için görülen bir düş de ben olsaydım

Sensiz, ufuklarıma yalancı bir tan düştü
Sensiz kıtalar boyu uzayan vatan düştü
Bir kölelik ruhuna mahkum olunca gönül
Yüzyıllardır dorukta bekleyen sultan düştü

Islaklığı sanadır ahımın, efganımın
İçimde hicranınla tutuşuyor nağmeler
Sendendir eskimeyen cevheri efkarımın
Nazarın ok misali karanlıkları deler
Bu değirmen seninle dönüyor; ahenk senin
Renkleri birbirinden ayıran mihenk senin

Bir hüznün ülkesine gömülüp kaldı adım
Kapıyor yüzüme aralanan kapılar
Sana hicret eden bir Kureyş de ben olsaydım

Yağmur, sayrılığımıza seninle derman düştü
Beynimin merkezine ölümsüz ferman düştü
Silindi hayalimden bütün efsunu ömrün
Bir dönüm noktasında aklıma Rahman düştü

Nefsinle yeniden çizilecek desenler
Çehreler yepyeni bir değişim geçirecek
Aydınlığa nurunla kavuşacak mahzenler
Anneler çocuklara hep seni içirecek
Yağmur, seninle biter susuzluğu evrenin
Sana mü'mindir sema; sana muhtaçtır zemin

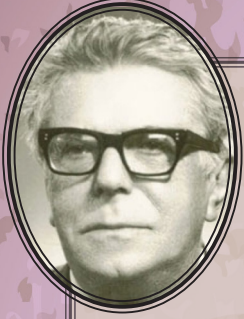
Damar damar seninle, hep seninle dolsaydım
Batılı yıkmak için kuşandığın kılıcın
Kabzasında bir dirhem gümüş de ben olsaydım

Kardeşler arasına heyhat, su-i zan düştü
Zedelendi sağduyu; körleşen iz'an düştü
Şarkısıyla yaşadık yıllar yılı baharın
İnsanlık bahçemize sensizlik hazan düştü

Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım
Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım
Dokunduğun küçük bir nakış da ben olsaydım
Sana sırlıklam bir bakış da ben olsaydım
Uğrunda koparılan bir baş da ben olsaydım
Bahira'dan süzülen bir yaş da ben olsaydım
Okşadığın bir parça kumaş da ben olsaydım
Senin için görülen bir düş de ben olsaydım
Yeryüzünde seni bir görmüş de ben olsaydım
Senin visalinle bir gülmüş de ben olsaydım
Sana hicret eden bir Kureyş de ben olsaydım
Damar damar seninle, hep seninle dolsaydım
Batılı yıkmak için kuşandığın kılıcın
Kabzasında bir dirhem gümüş de ben olsaydım

Nurullah Genç

FETİH MARŞI

*Yelkenler biçilecek, yelkenler dikilecek;
Dağlardan çektiriler, kalyonlar
çekilecek; Kerpetenlerle surun dişleri
sökülecek!*

*Yürü; hâlâ ne diye oyunda, oynastasın?
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!*

*Sen de geçebilirsin yardan, anadan, serden
Senin de destanını okuyalım ezberden
Haberin yok gibidir taşıdığıın değerden*

*Elde sensin, dilde sen; gönüldesin, baştasın
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!*

*Yüzüne çarpmak gerek zamânenin fendini!
Göster: kabaran sular nasıl yıkar bendini!
Küçük görme, hor görme, delikanlım kendini!*

*Şu kırık âbideyi yükseltecek taştasın;
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın*

*Bu kitaplar Fâtih'tir, Selim'dir, Süleyman'dır;
Şu mihrab Sinânüddin, şu minâre Sinân'dır;
Haydi, artık uyuyan destanını uyandır!*

*Bilmem, neden gündelik işlerle telâştasın
Kızım, sen de Fâtihler doğuracak yaştasın!*

*Delikanlım! işaret aldığın gün atandan!
Yürüyeceksin! Millet yürüyecek arkandan!
Sana selâm getirdim Ulubatlı Hasan'dan!*

*Sen ki burçlara bayrak olacak kumaştasın;
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!*

*Bırak, bozuk saatler yalan yanlış işlesin!
Çelebiler çekilip haremlerde kışlasın!
Yürü aslanım, fetih hazırlığı başlasın*

*Yürü, hâlâ ne diye kendinle savaştasın?
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!*

Arif Nihat Asya

TÜRKİYEM

Vurulmuşum toprağına taşına,
Yerde gezen, gökte uçan kuşuna.
Baharına, yazına, kara kışına
Vurulmuşum.

Eli kalem, eli kazma, eli kürek tutan,
Yüzü toprak kokan,
Sınırlarında omuz omuza yatan
İnsanlarına...

Benim iyi yürekli kardeşlerim
Hep senin dostlarındır,
Benim çiğdem kokulu memleketim.

Ekin biçtim tarlalarında demet demet,
Kaval çaldım, koyun güttüm yaylalarında;
Tuza bandım ekmeğimi.

Kolumu yastık yaptım düzünde, bayırında.
Kesemde bereket, gönlümde servetim,
Dizimde kuvvet, torbamda katık;
Damarlarımda dolaşan memleketim.

Gözlerin ne güzel deniz mavisi,
Ormanların urban olmuş yeşil yeşil;
Uzanır kolların nehirler boyu,
Sıcak kucağında saadetim.
Benim çiğdem kokulu memleketim.

Nice türküler yakıldı senin için;
Destanlar yazıldı, bayrak bayrak,
Davullar vuruldu, dize geldi zeybeklerin.
Kapında nöbet tuttu yıllar yılı.
Gençliğim, heyecanım, gayretim.
Gözümde nur içimde sevgi,
Elimde saz, dilimde türkü memleketim.

Türkiye, doğduğum,
Türkiye, doyduğum;
Türkiye, konduğum yurt!
Sevgim, inancım, özlemim!
Beşiğimi salladın, sendedir mezarım,
Sen, gönlümde yatan memleketim.

Adil Turan

“Telgrafın tellerini kurşunlamalı”

Öyle değildi bu türkü bilirim

Bir de içime

-Her istasyonda duran sonra tekrar yürüyen-
Bir posta katarı gibi simsiyah dumanlar dökerek
Bazan gelmesi beklenen bazan ansızın çıkagelen
Haberler bilirim mektuplar bilirim.

Gamdan dağlar kurmalıyım

Kayaları kelimeler olan

Kırk ikindi saymalıyım

Kırk gün hüznün boşaltan omuzlarıma saçlarıma

Saçlarının akışını anar anmaz omuzlarından

Baştan ayağa ıslanmalıyım

Gam dağlarına çıkıp naralar atmalyım.

Nice akşamlar bilirim ki

Karanlığımı

Bir millet hastanesinde

Dokuz kişilik kadınlar koğuşu koridorunda

Başını kalorifer borularına gömmüş

Beyaz giysilerinden uykular dökülen tabiplerden

Haber sormaya korkan

Genç kızların yüreğinden almıştır.

Bir de baharlar bilirim

Apartman odalarında büyüyen çocukların bilmediği

bilemeyeceği

Anadolu bozkırlarında

İstanbul’dan çıkıp Diyarbekir’e doğru

Tekerleri yamalı asfaltları bir ağustos susuzluğu ile içen
Cesur otobüs pencerelerinden
Bilinçsiz bir baş kayması ile görülen
Evrensel kadınların iki büklüm çapa yaptıkları tarla
kenarlarında
Çıplak ayakları yumuşak topraklara batmış ırgat
çocuklarının
Bir ellerinde bayat bir ekmeği kemirirken
Diğer ellerinde sarkan yemyeşil bir soğanla gelen.

Yazlar bilirim memleketime özgü
Yiğit köy delikanlılarının
İncir çekirdeği meselelerle birbirlerini kurşunladıkları
Birinin ölü dudaklarından sızan kan daha kurumadan
Üstüne cehennem güneşlerde göğermiş mor sinekler
konup kalkan
Diğeri kan ter içinde yayla yollarında
Mavzerinin demirini alınaya dayamış
Yüreği susuzluktan bunalan
İçinden mahpushane çeşmeleri akan
Ansızın parlayan keklikleri jandarma baskını sanıp
Aplansız silahına davranan

Nice delikanlıların figüranlık yaptığı
Yazlar bilirim memleketime özgü
Güzler bilirim ülkeme dair
Karşılıksız kalmış bir sevda gibi gelir
Kalakalmış bir kıyıda melül ve تنها
Kalbim gibi
Kaybolmuş daracık ceplerinde elleri
Titreyen kenar mahalle çocukları
Bir sıcak somun için, yalın kat bir don için
Dökülürler bulvarlara yapraklar gibi.

*İsyan şairleri bilirim sonra
Kelimeler ki tank gibi geçer adamın yüreğinden
Harfler harp düzeni almıştır mısralarında
Kimi bir vurguncuyu gece rüyasında yakalamıştır
Kimi bir soygun sofrasında ışıklı sofralarda
Hırsızın gırtlığına tıkanmıştır.*

*Müslüman yürekler bilirim daha
Kızdı mı cehennem kesilir sevdi mi cennet
Eller bilirim haşin hoyrat mert
Alınlar görmüşüm ki vatanımın coğrafyasıdır
Her kırışığı sorulacak bir hesabı
Her çizgisi tarihten bir yaprağı anlatır.*

*Bütün bunların üstüne
Hepsinin üstüne sevda sözleri söylemeliyim
Vatanım milletim tüm insanlar kardeşlerim
Sonra sen gelmelisin dilimin ucuna adın gelmeli
Adın kurtuluştur ama söylememeliyim
Can kuşum, umudum, canım sevgilim.*

Erdem Bayazıt

(Bu şiir uygun bir düzenleme ile kısaltılarak ezberlenebilir.)

ÂDEM TABİATLI MELEK SIFATLI

Âdem tabiatlı melek sıfatlı
Şah olursan sana geda bulunur
Her kim güler yüzlü ve dili tatlı
Olsa anda lütf-ı Huda bulunur

Pehlivanlık edüp nefsin yıkarsan
İmânın nurundan şem'in yakarsan
Musa gibi Tur-ı aşka çıkarsan
Sana gökten inen nida bulunur

“Kaalı bela” ikrarını güdersen
Anda olan borcu bunda ödersen
İsmail-veş canın teslim edersen
Sana gökten inen gıda bulunur

İkrar kapısında taşrada durdun
Seyranî sen andan ne haber duydun
Denizde mermer taş içinde kurdun
Ağzında yeşil ot gıda bulunur

Aşık Seyrani

ETME

*Duydum ki yolculuğa niyet ediyormuşsun, etme
Başka bir sevgiliyi seviyormuşsun, sevme*

*Sen dünyada garipsin, gurbeti ne yapacaksın
Hangi yüreği yaralıya meylediyorsun, etme*

*Kendini bizden çalma, yabancılara gitme
Başkalarına gizli gizli bakıyorsun, bakma*

*Ey ay yüzlü, senin için altüst oluyor felek
Bizi yıkıp altüst ediyorsun, etme*

*Niye söz veriyorsun, niye yemin ediyorsun
Yemin ve işveyi sen siper ediyorsun, etme*

*Hani verdiğin söz, hani ettiğin yemin
Sözünü ahdini çiğniyorsun, çiğneme*

*Makamın varlık ve yokluk üstüdür senin
Varlık ülkesinden geçip gidiyorsun, gitme*

*Cehennemle cennet senin emir kulundur
Bize cenneti cehennem ediyorsun, etme*

Senin şeker yurdunda zehirden güvendeyiz
O zehri şekere yoldaş ediyorsun, etme

Canım ateş dolu bir ocak gibi, sana kafi gelmedi
Ayrılıktan yüzümü sapsarı ettin, etme

Yüz çevirirsen üzüntüden kararır ay
Ayı korkutmaya kast ediyorsun, etme

Sen surat asınca bizim dudağımız kuruyor
Gözümü neden gözyaşıyla ıslatıyorsun, ıslatma

Aşıkları dizginlemeye takatin yok madem
Öyleyse niçin aklı şaşkına çeviriyorsun, çevirme

Sen hastaya helva vermiyorsun perhiz yüzünden
Sen hastanı daha beter ediyorsun, etme

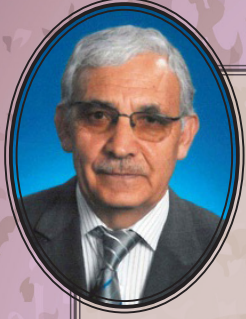
Haram yiyici gözüm senin güzelliğinin hırsızdır
Canım, göz hırsızına ceza veriyorsun, verme

Arkadaş eğ başını konuşma vakti değil
Aşkın başsızlığında neden [söze] başlıyorsun, başlama

Mevlâna

Çeviren: Prof. Dr. Hicabi KIRLANGIÇ

HÜZÜN ŞİİRİ

*Çöl çöl olmuş kalbimiz bir hal olmuş bize
Şam nerede bu akşam bir hal olmuş bize*

*Yağmalanmış kalbimin ülkesi Kudüs
Filistin ve Endülüs bir hal olmuş bize*

*Buhara nerede ey baharı unutmuş kalbim
Şam nerede bu akşam bir hal olmuş bize*

*Sürülmüş sahipleri canım İstanbul'un
Tükenmiş gurbetlerde bir hal olmuş bize*

*Kurumuş ta içerden İstanbul çeşmeleri
Kalmamış bir damla su bir hal olmuş bize*

*Bizlere sunulmuş gerçi şarabı kevser
Nerededir içenleri bir hal olmuş bize*

*Sen niçin susmaktasın ey şiiri şairin
Bu zulüm boğmuş bizi bir hal olmuş bize*

Önümüzde uçuşan sayfaları tarihin
Savrulmuş dört bir yana bir hal olmuş bize

Geride paramparça bir şiir coğrafyası
Yıkılmış viran olmuş bir hal olmuş bize

Çıkmaz olmuş nerededir kahraman dergilerin
Kahraman sayfaları bir hal olmuş bize

Öpsek yeridir hüznünlü gözlerinden
Narin minarelerin bir hal olmuş bize

Kan gölleri içinde şimdi Filistin gülleri
Kapanmış Kudüs yolları bir hal olmuş bize

Derin uykular tutmuş bizi ey
Dağlar gürleyin bir hal olmuş bize

Ey bizi bekleyip bekleyip hüznülenen çağ
Bir hal olmuş bize bir hal olmuş bize

Osman Sarı

KUR'AN'I YAŞADIKÇA

*Bir insan ki; yenilmez, ne kalem, ne tüfekte;
Ne saray sofraları, ne kuru bir ekmekle.
Bir insan ki; dünyada, korkusuz bir
yürekle, Allah'a vekil olur, Kur'an'ı
yaşadıkça...*

*Bir inanç ki; sarsılmaz, ne tayfun, ne tûfanla;
Güçlenir sabır denen, en zorlu imtihanla.
Bir inanç ki; beslenir, her nefeste imanla,
Sonsuzlara tâc olur, Kur'an'ı yaşadıkça...*

*Bir vicdan ki; düşmeden, nefsin tuzaklarına;
Mahşer penceresinden, bakar kul haklarına...
Bir vicdan ki; her çağda, zulmün uşaklarına,
Adâleti haykırır, Kur'an'ı yaşadıkça...*

*Bir gönül ki; dost olur, "aman" diyen düşmana;
Şefkati şükran bilir, yaratılmış her cana.
Bir gönül ki; paklanır, kin ve kibirden yana;
'Yer ile yeksân' olur, Kur'an'ı yaşadıkça....*

*Bir huzur ki; bozulmaz, şeytanî şüphelerle,
Ne tabii afetler, ne de başka bir şerle...
Bir huzur ki; barışır, o ilâhi kaderle;
Ruhlara sükûn verir, Kur'an'ı yaşadıkça...*

*Bir edep ki; hayânın, gölgesinde barınır,
Ahlâk imbiçlerinden, süzüldükçe arınır...
Bir edep ki; namusu, servetten önde tanır;
Âyetlerle yıkanır, Kur'ân'ı yaşadıkça...*

*Bir hayat ki; doyumsuz, her mevsimi bir bahar;
Her baharda bin meyve, her meyvede bin tad var.
Bir hayat ki; ölümsüz.. Çünkü aslında mezar;
Bir cennet kapısıdır, Kur'ân'ı yaşadıkça...*

*Bir sevda ki; titretir, yürekleri derinden;
Dağılır kâinata, Medine göklerinden..
Bir sevda ki; açılır, semâlar kaç yerinden,
Muhammed nûru ile Kur'ân'ı yaşadıkça...*

*Bir dünya ki; ne açlık, ne cinâyet, ne savaş,
Ne kan ağlayan mazlum, ne gözlerde damla yaş.
Bir dünya ki; ufuklar, ağarır yavaş yavaş;
Sabahlar müjdelendir, Kur'ân'ı yaşadıkça...*

Cengiz Numanoglu

BİR YOLCUYA

*Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yağın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.*

*Bu ıssız, gölgesiz yolun sonunda
Gördüğün bu tümsek Anadolu'nda,
İstiklal uğrunda, namus yolunda
Can veren Mehmed'in yattığı yerdir.*

*Bu tümsek, koparken büyük zelzele,
Son vatan parçası geçerken ele,
Mehmed'in düşmanı boğdugu sele
Mübarek kanını kattığı yerdir.*

*Düşün ki, haşrolan kan, kemik, etin
Yaptığı bu tümsek, amansız, çetin
Bir harbin sonunda bütün milletin
Hürriyet zevkini tattığı yerdir.*

Necmettin Halil Onan

KIRK BENT

Allah adın her kim ol evvel ana
Her işi âsân ide Allah ana.

[Kim, bir işe başlamadan önce Allah'ın adını anarsa
(Besmele ile başlarsa) Allah, ona her işini kolay eder.]

Süleyman Çelebi

“Dedem koynunda yattıkça benimsin ey güzel
toprak,
Neler yapmış bu millet, en yakın tarihe bir sor,
bak.”

Süleyman Nazif

*Girdim ilim meclisine, eyledim kıldım talep
Dediler ilim geride, illa edep illa edep.*

Yunus Emre

*Gör zâhidi kim sâhib-i irşâd olayım der
Dün mektebe vardı, bugün üstâd olayım der.*

*[Şu kimseyi (talebe, öğrenci) gör ki; daha dün okula varır
varmaz bugün, insanlara öğüt vermeye, hoca olmaya
kalkmış!]*

Bağdatlı Ruhî

*Cihân-ârâ cihân içindedir, ârâyı bilmezler
O mâhiler ki deryâ içredir, deryâyı bilmezler.*

*[(İnsanlar) dünyadaki güzelliği (Allah'ın cemal sıfatının
tecellisini) aramayı bilmezler. (İnsanlar balıklar gibidir.)
O balıklar ki denizin içindedir, (ancak) denizi bilmezler.]*

Hayalî

*Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi.*

[Halk (insanlar), en büyük saadetin devletin en yüksek makamında oturmak olduğunu zannediyor. Oysa dünyadaki en büyük saadet, sağlıklı bir şekilde nefes alabilmektir.]

Muhibbî

*Baş eğmeziz edâniye dünyâ-yı dûn için
Allah'adır tevekkülümüz itimadımız.*

[Fani (geçici) dünya için bayağı kimselere boyun eğmeyiz; biz, (sadece) Allah'ın emirlerine razı olur, (O'na) güveniriz.]

Bakî

*Avâzeyi bu âleme Dâvûd gibi sal
Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş.*

*[Sesin, şu yeryüzünde Hz. Dâvûd'un (a.s.) sesi gibi yankı-lansın.
Bâkî (ebedî) kalan bu kubbede (yeryüzünde) güzel bir söz (güzel işler) imiş.]*

Bakî

Söz ola kese savaşı
Söz ola kestire başı
Söz ola ağulu aşı
Bal ile yağ ede bir söz.

[Söz vardır, savaşı bitirir. Söz vardır, başı kestirir. Söz vardır zehirli aşı, bal ile yağa döndürür.]

Yunus Emre

Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil.

Yunus Emre

Daima böyledir dünyanın işi
Kişi ettiğini bulur demişler.
İstersen iyilik et, istersen kemlik
Ettiğin başına gelir demişler.

Köroğlu

Bülbüle gül yarar deveye diken
Ma'şûktur âşıkın boynunu büken
Tarlasına harâm tohumun eken
Helâl mahsûlünü biçer mi bilmem.

Seyranî

Âyînesi iştir kişinin lâfâ bakılmaz
Şahsın görünür rütbe-i akli eserinde

[Kişinin şahsiyeti işidir, (kuru) söze bakılmaz; bir kimsenin aklının ve zekâsının gücü, eserinde (yaptığı çalışmalarda) görülür.]

Ziya Paşa

İnsana sadâkat yaraşır görse de ikrâh
Yardımcısıdır doğruların Hazret-i Allah.

[Kötülük, zorluk görse de insana doğruluk yakışır.
(Çünkü) Yüce Allah doğru kimselerin yardımcısıdır.]

Ziya Paşa

*Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten
Mürüvvet-mend olan mazlûma el çekmez îânetten.*

*[Kendini insan bilenler, halka hizmet etmekten bıkmaz.
İyiliksever, mert insanlar (da) zulme uğramış kimselere
yardım etmekten çekinmez.]*

Namık Kemal

*Ne mümkün zulm ile bîdâd ile imhâ-yı hürriyet
Çalış idrâki kaldır muktedirsen âdemiyetten.*

*[Zulüm ve baskı ile hürriyeti yok etmek mümkün değildir;
gücün yetiyorsa insanlıktan anlayışı (düşünce gücünü)
kaldır.]*

Namık Kemal

*Ma'rifet iltifâta tabidir
Müşterisiz metâ zâyidir.*

*[Ustalık (başarı) desteklenmelidir. (Başarı, takdir edilirse
daha iyi işler yapılır.) Alıcısı olmayan mal, işe yaramaz
demektir.]*

Muallim Naci

Zulmün topu var, güllesi var, kal'ası varsa
Hakk'ın da bükülmez kolu, dönmez yüzü
vardır!

Göz yumma güneşten, ne kadar nûru kararsa
Sönmez ebedî; her gecenin gündüzü vardır!

Tevfik Fikret

Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et
Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir.

Mehmet Emin Yurdakul

Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete râm ol...
Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol!

[Allah'a güven, çalışmaya (dört elle) sarıl, Allah'ın emirle-
rine itaat et. Yol varsa budur, başka çıkar yol bilmiyorum.]

Mehmet Akif Ersoy

Bende yok sabr u sukûn sende vefâdan zerre,
İki yokdan ne çıkar fikredelim bir kerre.

[Na ve bi kelimeleri Arapça ve Farsçada 'yok' anlamına gelmektedir. Bu beyitte Nabî mahlasının oluşumunu belirtmektedir.]

Nâbî

Gör zâhidi kim sâhib-i irşâd olayım der
Dün mektebe vardı, bugün üstâd olayım der.

[Şu kimseyi (talebe, öğrenci) gör ki; daha dün okula varır varmaz bugün, insanlara öğüt vermeye, hoca olmaya kalkmış!]

Bağdatlı Ruhî

Sanma şâhim / herkesi sen / sâdikâne / yâr olur

Herkesi sen / dost mu sandın / belki ol / ağyâr olur

Sâdikâne / belki ol / bu âlemde / dildâr olur

Yâr olur / ağyâr olur / dildâr olur / serdâr olur

Yavuz Sultan Selim

*Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi.*

[Halk (insanlar), en büyük saadetin devletin en yüksek makamında oturmak olduğunu zannediyor. Oysa dünyadaki en büyük saadet, sağlıklı bir şekilde nefes alabilmektir.]

Muhibbî

*Baş eğmeziz edâniye dünyâ-yı dûn için
Allah'adır tevekkülümüz itimadımız.*

[Fani (geçici) dünya için bayağı kimselere boyun eğmeyiz; biz, (sadece) Allah'ın emirlerine razı olur, (O'na) güveniriz.]

Bakî

*Avâzeyi bu âleme Dâvûd gibi sal
Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş.*

[Sesin, şu yeryüzünde Hz. Dâvûd'un (a.s.) sesi gibi yankılansın. Bâkî (ebedî) kalan bu kubbede (yeryüzünde) güzel bir söz (güzel işler) imiş.]

Bakî

*Ne irfandır veren ahlâka yükseklik, ne vicdândır;
Fazilet hissi insanlarda Allah korkusundandır.*

[Ahlaka yükseklik veren ne irfandır, ne vicdandır. İnsanlardaki fazilet duygusu (güzel işler yapma arzusu) Allah korkusundandır.]

Mehmet Akif Ersoy

*Sahipsiz olan memleketin batması haktır
Sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır.*

Mehmet Akif Ersoy

*İnmemiştir hele Kur'an bunu hakkiyle bilin,
Ne mezarlıkta okunmak, ne de fal bakmak için.*

Mehmet Akif Ersoy

*Ne harâbiyim ne harâbâtiyim,
Kökü mâzide olan âtiyim.*

*[Ben meyhaneye giden âlemci derbeder değilim,
kökü geçmişte olan geleceğim. Ben geçmişte vardım,
şimdi varım, gelecekte de var olacağım.]*

Yahya Kemal Beyatlı

*Gövdeler, varsa gönüllerden alır cevherini
Yürek olmazsa bilekler çekemez hançerini
Kahramansız yaşamak kahrına mahkûmdurlar
Kaybeden zümreler Allah'ını, Peygamber'ini.*

Faruk Nafiz Çamlıbel

*Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver bu sessiz yağın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.*

Necmettin Halil Onan

*Allah'a dayan, gayene tevfikini versin,
Kur'an'a sarlmazsan eęer ye'se dūşersin...*

Ali Ulvi Kurucu

*Nân için medheyleme nâdânı, nâdânlık budur
Hayber-i nefsin helâk et şâh-ı merdanlık budur!*

*[Menfaat için cahili övme ki asıl cehalet budur. Hayber
kalesi gibi büyüttüğün Nefsini yen ki asıl yiğitlik budur.]*

Seyyid Seyfullah

*Sanma ey hace ki senden zer ü sim isterler
Yevme la yenfauda kalb i selim isterler*

*(Ey zengin kişi sanma ki senden altın gümüş isterler,
hiçbir malın mülkün makamın fayda etmediği hesap
gününde saf, temiz bir kalp isterler.)*

Bağdatlı Ruhi

*Geceye yenilmeyen her insana ödül olarak
Bir sabah, bir gündüz ve bir güneş vardır.*

Sezai Karakoç

*Erişir menzil-i maksûduna âheste giden
Tîz-reftâr olanın pâyına dâmen dolaşır.*

*[Ağır ağır (emin adımlarla) yürüyen kimse hedefine
ulaşır. Hızlı hızlı yürüyen (acele iş gören) kimsenin
(ise) etekleri ayağına dolaşır (bir engelle karşılaşır).]*

Hâtemî

*Ey terakkî isteyen, dünyâda, sen zannetme kim
El, etek öpmekle insân nâil-i âmâl olur.*

*[Ey yükselme sevdasında olan kişi! İnsanın, el-etek
öpererek emellerine ulaşacağını zannetme.]*

Tahirü'l Mevlevî

*Dünyanın kalbini dinle geliyor adım adım
Dallar meyvaya dursun toprak tohuma dursun
İnsan barışa dursun selama dursun zaman
Sabır savaş zafer. Adım: MÜSLÜMAN*

Erdem Bayazıt

*Hak şerleri hayreyler
Zannetme ki gayreyler
Ârif anı seyr eyler
Mevlâ görelim n'eyler
N'eylerse güzel eyler.*

*[Boş verdiğini sanma; Allah, şer bilinenleri hayırlı kılar.
Arif (Allah dostu kimse) bunu bilir ve olanlara rıza gösterir.
Yüce Allah, ne yaparsa en güzelini yapar.]*

Erzurumlu İbrahim Hakkı

ŞİİR ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ...

İlk insandan günümüze insanlar hep kelimelerle konuştular.

Duygu ve düşünceler, bazen zarif ve narin, bazen de kaba bir şekilde ifade edildi. Fikir ve duyguların rafine edilmiş hali olan şiir dili bu yönüyle ilk insan kadar eski olup içeriği doğru veya yanlış olsun güçlü metinler, şiirler, tarih boyunca dilden dile, nesilden nesile aktarıldı.

İslamiyet öncesinde diğer milletlerde olduğu gibi, Peygamber Efendimizin yaşadığı toplumda da şiirin çok önemli bir yeri vardı. Şairlik toplum içerisinde itibar kazanmaya bir vesile idi. Şiir yarışmaları düzenlenir, beğenilen şiirler Kâbe'nin duvarlarına asılırdı. İslamiyet'ten sonra da şiir etkisini sürdürmeye devam etti. Ancak Müslümanlar, yeni dönemde evrensel İslami ölçüler çerçevesinde şiirler yazmaya dikkat etti.

...

Son hak din İslamiyet'in yüce kitabı Kur'an-ı Kerim'de "Şuara: Şairler" adlı bir sure yer almakta, Son Peygamber Hz. Muhammed'in (sav) de şiirle ilgili değerlendirmeleri bulunmaktadır.

Allah Resûlü (sav) gerek eski dönemlerde söylenmiş şiirleri, gerekse yeni şiirleri dinler, tebessüm eder; güzel şiir söyleyen, düşmanı hicveden, onların moralini bozan şiirleri de teşvik ederdi. Arkadaşlarından hikmet içerikli güzel şiirler söyleyen, tevhid ve mücadeleyi anlatanlara özel iltifatta bulunur, şairlerin; şiir yazarken ifadelerini dikkatli seçmesini, insanları incitecek, kötülüğe yöneltecek sözlerden kaçınmalarını isterdi. Bu sebeple şiirleri toptan kabul veya reddetmez, içeriğine göre ayırmak gerektiğini belirtirdi. "Şüphesiz (bazı) şiir (ler)de hikmet vardır." , "Şiir söz gibidir. Güzeli güzel, çirkinini de çirkindir.", "Mü'min kılıcıyla da, diliyle de mücadele eder. Ruhumu kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, dille attığımız (bir şiir, söz) de ok gibi yaralar açar." Hadisleri bu anlamda şiir severlere güzel bir ölçü koymuştur.

...

Tarih boyunca kültür ve edebiyat dünyamızda bu ölçüler çerçevesinde binlerce şairimiz, Allah'ın insanoğluna bahsettiği en büyük nimetlerden olan dili; din, ahlak, vatan, sevgi, tabiat, birlik vb. pek çok konuda kullanarak sayısız şaheserler ortaya koymuştur. Konuları en zarif ve naif bir şekilde dile getirmiş, gergef gergef işledikleri duyguları toplumla paylaşmışlardır. Fuzuli'den Şeyh Galip'e, Nabi'den Sezai Karakoç'a, Baki'den Necip Fazıl'a akıp gelen kültür dünyamızın yıldızları yolumuzu aydınlatmaya devam ediyor.

Edebiyatımızda şiir, edebi türler içerisinde en çok rağbet gören ve önemsenen tür olmuştur. Şairlerimiz münacatlar, naatlar, mevlidler, nefesler, mesneviler yazarak dini duygu ve düşüncelerini güçlü bir şekilde ifade etmişlerdir. Vatan ve anne sevgisi gibi yüce duygular mısralarda ayrı bir heyecanla dile getirilmiştir. Şiirini hikmetle bezeyen ve hak yolunda kullanarak nice şairler acı dolu insanımıza zor günlerde umut aşılamış, onların inançlarını pekiştirmiştir. Milletimizin şanlı zaferleri, şairlerimizin şiirlerinde destanlaşmıştır.

Onlar bizim gönül dünyamızın sultanlarıdır.

Sözü yaratan, onu tesirli kılan Rabbimize sonsuz şükürler, bizi bu güzelliklerle buluşturan şairlerimize de selam olsun.

Mehmet Nezir GÜL

KAYNAKÇA

Ay, Arif, Türk Edebiyatından Çocuklara Şiirler Antolojisi, Akçağ Yayınları, Ankara, 2001.

Ay Vakti dergisi, Yıl:17, Sayı: 164, İstanbul, 2016.

Bakiler, Yavuz Bülent, Duvak, Polat Ofset, İstanbul, 1991.

Behramoğlu, Ataol, Son Yüzyıl Büyük Türk Şiiri Antolojisi, Sosyal Yayıncılık, İstanbul, 2001.

Bezirci, Asım, Dünden Bugüne Türk Şiiri, May Yayınları, İstanbul, 1968.

Darbeye Direnen Şiirler, 15 Temmuz Şiirleri Antolojisi, Haz. Cevat Akkanat, Sultanbeyli Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, Ekim 2016.

Eren, M. Selim, Tanzimat Sonrası Türk Şiiri, Türk Dünyası Kültür Başkenti Yayını, Eskişehir, 2013.

Fetret Çağında Hikmet Burcundan Şiirler, haz.: Sadık Yalsızuçanlar, DİB Yayınları, Ankara, 2013.

Genç, Nurullah, Yağmur, Timaş Yayınları, İstanbul, 1997.

Güneş, Burhan, Halk Şiiri Antolojisi, İlke Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003.

Güzel Yazılar Şiirler, TDK Yayınları, Ankara, 2015.

İnan, Mehmet Akif, Tenha Sözlere, Eğitim Bir Sen Yayınları, Ankara, 2012.

Karakoç, Sezai, Gün Doğmadan, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2004.

Kasır, Hasan Ali, Şiir Defteri, Denge Yayınları, İstanbul, 1988.

Kısakürek, Necip Fazıl, Çile, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul, 1998.

Onan, Necmettin Halil, İzahlı Divan Şiiri Antolojisi, MEB Yayınları, İstanbul, 1991.

Sakaoğlu, Saim, Ali Berat Alptekin, Halk Şiirinden Seçmeler, Akçağ Yayınları, Ankara, 2007.

Uslu, Mustafa, Unutulmaz Mısralar, Yağmur Yayınevi, İstanbul, 2011.

Ünitelere Göre Çocuk Şiirleri Antolojisi, haz.: Cuma Karataş, Assos Yayınları, İstanbul, 2006.

Yazgan, Bestami, Yiğit Töresi, Güneysu Yayınları, Osmaniye, 1996.

Yüzyılın Türk Şairleri Antolojisi, haz.: M. Atilla Maraş, Talip Işık, Rukiye Aydın, Yüzyılın Türk Şairleri Projesi Yayını, Ankara, 2015.

Zarifoglu, Cahit, Şiirler, Beyan Yayınları, İstanbul, 2004.

www.antoloji.com

